

Г.А. Полякова, канд. пед. наук, доц. (*ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Харків*)

САМООЦІНКА АКАДЕМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ В СИСТЕМІ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Одним із важливих завдань реформування вищої освіти є внутрішнє забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти, що визначено у Законі України «Про вищу освіту».

Якість академічної культури є однією із складових системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності у вищому навчальному закладі. Академічна культура являє собою «сукупність моделей поведінки, які здобуваються в академічному просторі в процесі адаптації до зовнішнього соціокультурного середовища, внутрішньої інтеграції та розділяються більшістю представників академічного середовища» [1].

Забезпечення якості академічної культури у вищому навчальному закладі ґрунтується на принципах академічної свободи – самоуправління та самоорганізації суб'єктів освітнього середовища; відповідальності за якість освітніх процесів та результатів; відкритості – висвітлення норм, цінностей, пріоритетних моделей поведінки щодо змісту академічної культури, залучення зацікавлених осіб до їх формалізації; вимірюваності – можливості кількісного та якісного визначення стану і динаміки розвитку академічної культури.

Процедурами визначення якості академічної культури у вищому навчальному закладі є моніторинг її стану та динаміки розвитку (за показниками прояву), внутрішній та зовнішній аудит (відповідність формалізованим нормам і стандартам якості), соціально-педагогічні та соціально-психологічні дослідження, самооцінка учасників освітнього процесу (викладачів, студентів, керівників структурних підрозділів вищого навчального закладу).

Самооцінка якості академічної культури у вищому навчальному закладі може розглядатися в аспектах: інституціональному, управлінському, психологічному.

На інституціональному рівні самооцінка академічної культури являє собою систематичний внутрішній аналіз діяльності вищого навчального закладу із забезпечення якості академічної культури відповідно визначеним формальним нормам, відображеним у внутрішніх нормативно-правових актах (етичних кодексах, положеннях про забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти, положеннях щодо академічної доброчесності, запобігання академічному шахрайству

тощо), задоволеності якістю надання освітніх послуг, сформованості елементів академічної культури (цінностей, традицій, неформальної практики тощо).

Управлінський аспект самооцінки академічної культури суб'єктами освітнього процесу розглядається як процедура (функція) управління якістю, процес оцінки власної діяльності та її результатів у порівнянні із прийнятими нормами, зразками, моделями поведінки для подальшого вдосконалення. Так, самооцінка академічної культури викладача пов'язана із оцінкою та подальшим корегуванням якості: 1) педагогічної діяльності (підготовки навчально-методичного забезпечення, проведення навчальних занять та практичної підготовки, управління самостійною роботою студентів, контролю та оцінювання результатів навчання, попередження та запобігання плагіату тощо); 2) наукової діяльності (добросесності організації та проведення наукових досліджень, виконання наукових й інноваційних проєктів, підготовки наукових публікацій); 3) дотримання норм педагогічного спілкування та взаємодії. Самооцінка академічної культури студента передбачає самоаналіз якості власної навчально-пізнавальної діяльності під час аудиторної та поза аудиторної роботи, спрямованості на результати навчання (професійної компетентності), взаємодії в освітньому процесі.

Психологічний аспект самооцінки академічної культури розглядається як самооцінка особистості – власне судження суб'єктів освітнього процесу про наявність в них якостей та властивостей, пов'язаних із проявом особистої академічної культури (дотримання принципів; етики управлінської, педагогічної та навчальної поведінки; мотивів та установок; відповідальності; добросесності; компетентності тощо).

Самооцінка академічної культури суб'єктами освітнього процесу (керівниками, викладачами, студентами) дозволить перейти до їх спрямованої самоорганізації та сприятиме внутрішньому забезпеченню якості освітньої діяльності у вищому навчальному закладі.

Список використаних джерел

1. Академічна культура українського студентства: основні чинники формування та розвитку. Матеріали для ознайомлення з результатами проєкту № 49169. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://iro.org.ua/uploads/Матеріали_для_ознайомлення_за_результатами_проєкту_№_491691.pdf